

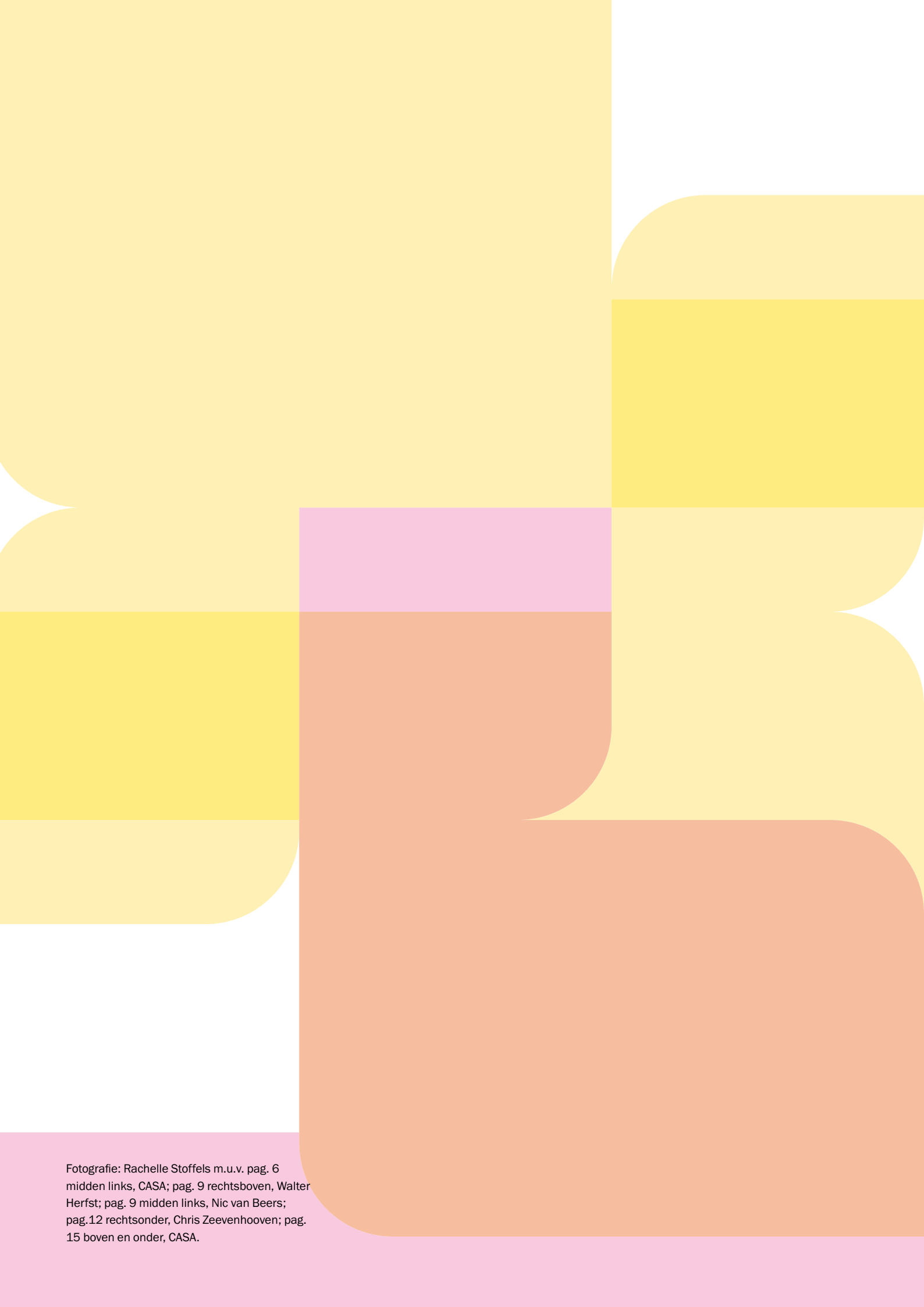
IN
SUB
URBIA

CASA JAARVERSLAG 2025

In Suburbia

Fotografie: Rachelle Stoffels m.u.v. pag. 6
midden links, CASA; pag. 9 rechtsboven, Walter
Herfst; pag. 9 midden links, Nic van Beers;
pag.12 rechtsonder, Chris Zeevenhooven; pag.
15 boven en onder, CASA.

CASA JAARVERSLAG 2025

Arnhem is een dubbelstad. Aan weerszijden van de Rijn liggen twee stadsdelen die elkaar qua omvang van bebouwing en bevolking in evenwicht houden, maar totaal verschillen van karakter. Niet alleen qua architectuur en stedenbouw. Zoals de tweekoppige adelaar op Arnhems stadswapen lijken ook het (merendeels) vooroorlogse Noord en het (bijna geheel) naoorlogse Zuid halsstarrig een andere kant op te kijken. Dat komt bij verkiezingen duidelijk tot uitdrukking: Noord stemt overwegend progressief, in Zuid wint nu al jaren op rij de (populistische) proteststem. Het stemgedrag van mensen is voer voor politicologen, maar dat de uiteindelijke keuze mede wordt bepaald door hun woonomstandigheden en directe (gebouwde) leefomgeving is evident. Zo ook dat de meeste mensen moeite hebben met verandering. Dat terwijl we voor grote uitdagingen staan die ook ruimtelijk hun weerslag hebben en waar we onze (gebouwde) leefomgeving op zullen moeten aanpassen.

Hier ligt echter ook een kans: anno 2025 zijn Nederlands naoorlogse wijken gemiddeld een halve eeuw oud en daarmee zijn zij sowieso aan een opknapbeurt én update toe. De renovatie c.q. herinrichting van deze wijken biedt een uitgelezen kans om een koppeling te maken met de grote (maatschappelijke) opgaven van nu en deze wijken zo ook toekomstbestendig te maken. Essentieel daarbij is niet zozeer de vraag wat er moet gebeuren – de overgang naar hernieuwbare energie, klimaatbestendig maken van de stad, het vergroten van de biodiversiteit etc. – maar vooral hoe. Hoe kunnen we deze (o.i.) noodzakelijke transitie vertalen in een breed aansprekend collectief inspirerend verhaal? Naast de fysieke ruimtelijke opgaven ligt daar, gezien de politiek-sociaal maatschappelijke kloof, wellicht wel de grootste uitdaging. Hierbij bieden de idealen en inzichten uit de naoorlogse periode mogelijk handvatten. Want de wijken van toen mogen dan slechts zijn geworden, we kunnen ongetwijfeld do's & don'ts leren uit dit recente verleden. Moet de maakbaarheidsgedachte niet weer uit de mottenballen?

In 2025 organiseerde CASA onder het motto In Suburbia een programmareeks met meet-ups en wijkwandelingen waarin actuele opgaven en de vernieuwing van de bestaande naoorlogse wijken centraal stonden. De wijken in het naoorlogse Arnhem Zuid vormden hierbij telkens de casus, maar gezien een groot deel van de leefomgeving in Nederland uit de Wederopbouw en de periode Post 65 stamt, zijn de onderwerpen die we behandelden ook landelijk relevant. Door inspirerende ruimtelijk ontwerpers het podium te bieden willen we laten zien

hoe je een groot deel van Nederland rijp maakt voor de toekomst. Onze ambitie daarbij was om professionals én bewoners voor de nu noodzakelijke transitie te enthousiasmeren, alsook meer waardering te kweken voor de alledaagse architectuur van de tweede helft van de twintigste eeuw. In dat kader brachten we een reeks ansichten uit om zo Zuid letterlijk en figuurlijk op de kaart te zetten. Dat is gelukt, niet in de laatste plaats ook voor onszelf. Arnhem Zuid kreeg jarenlang weinig aandacht in de programmering van CASA. Onterecht zo leerden we dit jaar. Zuid is verrassend veel meer dan de slaapstad die velen erin zien, maar er is ook nog een wereld te winnen. Of zoals onze CASA-huisdichter en geboren en getogen Zuiderling Jesse Laport het treffend verwoordde:

'k wil niet zuchten, ik wil vruchten

wil niet klagen, ik wil slagen

wil niet slapen maar ontwaken

'k wil gezamenlijk besluit:

ik wil met volle kracht voor zuid.

OVERZICHT PROGRAMMA

IN SUBURBIA#1 DROMEN VOOR DE SLAAPSTAD

DATUM: DONDERDAG 23 JANUARI

DEELNEMERS: 130

VIEWS: 2082

Onder grote publieke belangstelling vond op donderdag 23 januari de aftrap van het nieuwe jaarprogramma In Suburbia plaats met architectuurhistoricus Michelle Provoost, partner bij Crimson Historians & Urbanists en directeur van het International New Town Institute.

► “Suburbia, where the suburbs met Utopia”, zongen de Pet Shop Boys in 1986. Ze doelden daarmee op de eindeloze voorsteden in de Angelsaksische wereld, maar dit gaat ook zonder meer op voor Nederlands na-oorlogse woonwijken. Hoewel deze vaak als slaapstad of -wijk worden afgedaan, reageerden de architectuur, stedenbouwkundige opzet en landschappelijke inrichting bewust op de maatschappelijke ontwikkelingen en grote opgaven van toen. Mét een stevige portie idealisme welteverstaan. Zo bezien vormt Arnhem Zuid in feite een openluchtmuseum van utopieën. Anno 2025 zijn deze wijken gemiddeld een halve eeuw oud waardoor ze sleets overkomen, maar in hoeverre zijn ze dat ook echt? Wat kunnen we leren uit het verleden en hoe vertalen we dat naar het hier, nu en de nabije toekomst? We nodigden architectuurhistoricus Michelle Provoost uit om de dromen voor de slaapstad te duiden en te reflecteren op het wensdenken en de werkelijkheid. Zij ging in een bevlogen betoog in op de vernieuwing in de ‘alledaagse’ architectuur, stedenbouw- en landschapsinrichting van die jaren en keek door naar de toekomst. Na deze inhoudelijke en inspirerende introductie op het jaarthema opende Cathelijne Bouwkamp, wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling, het nieuwe architectuurjaar. Tot slot sloot onze huisdichter én Zuiderling Jesse Laport af met een ode ‘Zuchten uit Zuid’ en lanceerden we de eerste van een reeks ansichtkaarten waarop de architectuur van dit stadsdeel gevierd wordt. Deze eerste kaart toont oud en nieuw: het karakteristieke Arnhems Gemaal en de nieuwe Nelsontoren in Malburgen.

ZUID OP DE KAART!

ARCHITECTUURANSICHTKAARTEN

► De verschillende wijken van Arnhem Zuid zetten we ook letterlijk en figuurlijk op de kaart! In meervoud welteverstaan. Voorafgaand aan iedere meet-up en daaraan verbonden wijkwandeling lanceerden we iedere keer een ansichtkaart waarmee de ‘iconen’ en ruimtelijke kwaliteiten van de wijk in kwestie in beeld brachten. De kaart van Malburgen toonde het karakteristieke Arnhems Gemaal en de nieuwe Nelsontoren in Malburgen, de kaart van Immerloo de iconische Zonnepoort in het Immerloopark, de kaart van Elderveld en De Laar de potpourri van architectuur en groen in deze bloemkoolwijken, de kaart van Rijkerswoerd het Uitvindersplantsoen en de opvallende omliggende bebouwing en de kaart van Kronenburg-Vredenburg de monumentale Kasteelflats met de Boom (1971) van Ap Dekkers op de voorgrond.

De kaarten, alle vijf naar ontwerp van Karina Dimitriu, werden gratis in de wijken verspreid. Met deze serie beoogden we, naast de architectonische kwaliteiten van Zuid, ook ons eigen programma onder de aandacht te brengen.

WIJKWANDELING MALBURGEN

DATUM: VRIJDAG 7 FEBRUARI

DEELNEMERS: 35

► Voorafgaand aan de meet-up Wederombouw Wederopbouw organiseerde CASA op vrijdagmiddag 7 februari een wandeling door Malburgen: wat hebben de verschillende vernieuwingsrondes tot nu toe opgeleverd, waar ging het goed, waar (goed) mis en waar lag dat aan? Wat kunnen we leren uit dit recente verleden met het oog op de toekomstige transformatieopgaven in Arnhem Zuid. Focus lag hierbij op de energietransitie als vliegwiel voor de huidige en toekomstige vernieuwing. Hoe kunnen renovatie en energietransitie elkaar duurzaam versterken met oog voor de bewoners en de (architectonische) kwaliteiten van de wijk? In dat kader stonden we ook stil bij energiearmoede, een probleem dat in deze wijk speelt. Met bijdragen van Frank Evers en Frans Herbrink van Volkshuisvesting Arnhem, Mike Hoose (Kinderwijkteam), Bas Roodbergen (Groene Route Malburgen) en Hans Paul Maarseveen (Rijnstad).

IN SUBURBIA#2 WEDEROMBOUW WEDEROPBOUW

DATUM: DINSDAG 18 FEBRUARI

DEELNEMERS: 82

IEWS: 1946

Tijdens deze tweede meet-up in het kader van het CASA-jaartheme In Suburbia richtten we ons op de energietransitie van de wederopbouw wijken uit de jaren vijftig en zestig, wijken die – zoals Malburgen – opnieuw aan vernieuwing toe zijn. Hoe kunnen renovatie en energietransitie elkaar hier duurzaam versterken met oog voor de bewoners en de (architectonische) kwaliteiten van de wijk? Hoofdspreker was architect Marcel Barzilay (burobarzilay).

► De toekomst is al begonnen in Arnhems oudste wijk bezuiden de Rijn. Malburgen – waarmee nog net voor de Tweede Wereldoorlog een bescheiden begin was gemaakt en dat werd afgebouwd tijdens de Wederopbouw in de jaren vijftig en zestig – ging begin deze eeuw grondig op de schop. Met name Malburgen West kreeg door sloop en nieuwbouw een extreme make-over. Inmiddels is men in de wijk alweer aan een tweede ronde toe en ligt zelfs een derde in het verschiet. De energietransitie vormt daarbinnen een van de grote opgaven; niet voor niets wordt deze qua omvang en impact vaak vergeleken met de Wederopbouw zelf. De vraag hoe de renovatie van de wijk en de energietransitie elkaar duurzaam kunnen versterken stond centraal in deze meet-up. Marcel Barzilay (burobarzilay), die als bouwkundig adviseur betrokken is bij de verduurzaming van particuliere woningen in Malburgen, gaf een opbouwend kritische inleiding op de energietransitie daar, de lessen uit Malburgen en ‘het einde van het rijtjeshuis’; doordat sommige huiseigenaren wel isoleren en anderen niet maakt het eenvormige daklandschap van de wederopbouw wijk plaats voor een gevarieerder straatbeeld en dat is volgens Barzilay ook een kwaliteit. Vervolgens gingen we in gesprek met Sanne Meelker, Programmamanager Duurzaamheid bij Volkshuisvesting Arnhem en het publiek in de zaal. Moeten we Malburgen niet meer gaan beschouwen als onderdeel van het centrum? Onze huisdichter Jesse Laport sloot af met een poëtische terugblik op de wandeling die CASA op 7 februari organiseerde door deze wijk.

CASA-KINO | SAMENWONEN: HET VERHAAL VAN DE WARREN

DATUM: DONDERDAG 13 MAART

DEELNEMERS: 70

► Op donderdag 13 maart vertoonde CASA ‘Samenwonen: het verhaal van De Warren’, een documentaire over de gelijknamige wooncoöperatie, die onlangs de Amsterdamse Nieuwbouwprijs 2024 heeft gewonnen.

Deze mozaïekfilm van filmmaker en bewoner Sam van Zoest, die is opgebouwd uit beelden die de bewoners hebben gemaakt tijdens het proces en interviews met betrokkenen, volgt het wel en wee van een groep jonge mensen tijdens de oprichting van een wooncoöperatie die zowel duurzaam, sociaal als betaalbaar moet zijn. Na de vertoning was er de mogelijkheid om vragen te stellen aan Warrenaar Irene del Carmen en Irina Wams (gemeente Arnhem), die een korte toelichting gaf op het huidige beleid van de gemeente Arnhem ten aanzien van collectief wonen. Gezien de mooie opkomst voor dit spontane programma is hier in Arnhem behoefte aan, zeker onder jongeren!

OLDSKOOL NEWSKOOL

DATUM: DONDERDAG 20 MAART

DEELNEMERS: 80

Op donderdagavond 20 maart organiseerde CASA in samenwerking met SteenGoed Benutten (Provincie Gelderland) een programma over het rooveren en transformeren van bestaande schoolgebouwen met Wilma Kempinga van Mevrouw Meijer en Johan Blokland van opZoom architecten. Speciale gasten waren Arnhems wethouder Nermina Kundic en Ger Boonen, lid van het College van Bestuur van de Nijmeegse Scholenkoepel voCampus.

► Gebouwen vertellen een verhaal. Zeker bij scholen is dit het geval. Behoud van schoolgebouwen door middel van rooveren of transformeren zorgt ervoor dat deze verhalen niet verloren gaan en draagt bovendien bij aan het verminderen van CO₂-uitstoot. Dit is allemaal goed mogelijk met een creatieve manier van ontwerpen, maar hiervoor is een andere werk- en denkwijze nodig. Stichting Mevrouw Meijer helpt schoolbesturen om na te denken over wat er mogelijk is met hun gebouwen. Deze avond liet Wilma Kempinga van Mevrouw Meijer hun aanpak en succesvolle resultaten zien, zoals de prijswinnende renovatie van de Vakschool Nimeto in Utrecht. Vervolgens presenteerde architect Johan Blokland van opZoom Architecten 10 lessen voor een succesvolle transformatie van (school)gebouwen. Hoe kan ontwerpkracht worden ingezet voor slim ruimtegebruik op gebiedsniveau en in participatietrajecten? Naar aanleiding van de presentaties gingen we in gesprek met Arnhems wethouder ‘Schoolhuisvesting’ Nermina Kundic en Ger Boonen, lid van het College van Bestuur van voCampus, die met Mevrouw Meijer het Stedelijk Gymnasium in Nijmegen gaat vernieuwen.

WIJKWANDELING IMMERLOO & 'T DUIFJE

DATUM: VRIJDAG 21 MAART

DEELNEMERS: 20

► Voorafgaand aan de meet-up Licht, Lucht en Leefomgeving – organiseerde CASA op vrijdagmiddag 21 maart een wijkwandeling door Immerloo en 't Duifje. Beide wijken zijn in de jaren zestig gebouwd volgens de idealen van het CIAM, maar in hoeverre zijn de idealen van licht, lucht en ruimte gerealiseerd en in stand gehouden? Tijdens de wandeling keken we naar de (ruimtelijke) kwaliteiten en de openbare ruimte en de kansen om de leefomgeving en zo de leefbaarheid te verbeteren. We liepen van 't Duifje naar Immerloo en brachten een bezoek aan het Huis voor de Wijk. Daar werden we ontvangen door sociaal ondernemer Meeuwes Muskee en vertelde Hans van Heijningen, die het schuldsaneringsproject Achter de Voordeur heeft opgezet, over de armste wijk van Nederland. Tim Nijs lichtte vervolgens de toekomstige plannen van de gemeente Arnhem toe ten aanzien van de wijk en zijn openbare ruimte.

CASA-MIDDAGEXCURSIE 'T CRANEVELT EN NOM

DATUM: VRIJDAG 11 APRIL

DEELNEMERS: 23

► Aansluitend op ons jaarthema In Suburbia, dat in het teken staat van naoorlogse architectuur en stedenbouw, brachten we op vrijdag 11 april een bezoek aan 't Cranevelt en het Nederlands Openluchtmuseum. Daar is recent een zestal doorzonwoningen opgeleverd, zogenaamde PÉGÉ-woningen van de firma Guelen uit Wijchen, die in de jaren vijftig met zijn 'bouwpakkethuis' een revolutie in de Nederlandse woningbouw teweegbracht. Voorafgaand aan het museumbezoek wandelden we door 't Cranevelt. Deze experimentele Arnhemse wederopbouwwijk, mede geïnspireerd op de new town Tapiola bij Helsinki, is een verborgen parel die een voorbeeld vormt voor toekomstige ontwikkeling, zoals die rond de Heijenoordseweg. Kortom: de Wederopbouw als museumstuk én leerstuk ineen!

IN SUBURBIA#3 LICHT, LUCHT EN LEEFOMGEVING

DATUM: DINSDAG 15 APRIL

DEELNEMERS: 80

IEWS: 2174

Tijdens deze derde meet-up in het kader van In Suburbia keken we naar de laat-modernistische flatcomplexen in Arnhem Zuid en de sociaal-maatschappelijke thema's die hier spelen. In hoeverre zijn deze flats onderdeel van

de problematiek en wat zijn mogelijke (ruimtelijke) tools om de leefbaarheid en sociale cohesie te verbeteren? Inleider was architect Kamiel Klaasse van NL Architects, dat de roemruchte Kleiburgflat in de Bijlmer een tweede leven gaf.

► Licht, lucht en ruimte! De idealen van het CIAM werden in de jaren zestig veelvuldig in Nederland toegepast in de vorm van 'verticale tuinsteden'. Flats waren 'stoer en nieuwerwets' en zo hét alternatief voor de bedompte binnensteden. De belofte was echter van korte duur en legde het af tegen de werkelijkheid; de Bijlmer is daar het bekendste voorbeeld van. Tijdens deze meet-up keken we naar de laat-modernistische flatcomplexen en de sociaal-maatschappelijke thema's die hier spelen. In hoeverre zijn deze flats onderdeel van de problematiek en wat zijn mogelijke (ruimtelijke) tools om de leefbaarheid en sociale cohesie te verbeteren? Inleider was architect Kamiel Klaasse van NL Architects, dat de Kleiburgflat in de Bijlmer een tweede leven gaf. Dit project won in 2017 de prestigieuze Mies van der Rohe Award, de eerste keer dat deze prijs naar de renovatie van een bestaand gebouw ging. Inmiddels zijn we een paar jaar verder. Hoe staat de klusflat er nu bij en wat heeft het de wijk opgeleverd? Daarna maakten we met Imke Mokveld (Volkshuisvesting), Christaan Zwart (Vivare), Twan Verheijen (oostwest) en Suzanne ter Harmsel en Annelie Boere (De Stadsmakers) de vertaalslag naar Immerloo. Ondanks de hoge waardering van bewoners voor hun leefomgeving is daar nog een wereld te winnen. Het activeren van de plint is een begin. CASA-huisdichter Jesse Laport sloot af met een persoonlijke voordracht en een heldere boodschap: 'eerst de mensen, dan pas de plint!'

WIJKWANDELING ELDERVELD & DE LAAR

DATUM: VRIJDAG 16 MEI

DEELNEMERS: 25

► Voorafgaand aan de meet-up Biodiversiteit in de Bloemkoolwijk liepen we op vrijdagmiddag 16 mei door Elderveld en De Laar. Wat speelt er in deze Arnhemse bloemkoolwijken met betrekking tot de openbare ruimte, de gebouwde en vooral groene (leef)omgeving. Wat zijn de kwaliteiten, waar liggen de kansen? Vanaf het startpunt bovenin de (voormalige) OHRA-toren bieden beide wijken een bijzonder groene indruk. Eenmaal terug op het maaiveld blijken er in deze wijken duidelijk zichtbare uitdagingen te liggen. De grootste is de grijze druk; in Elderveld wonen zo'n 9.000 mensen, waarvan 55% gepensioneerd is, in De Laar is dat 36% terwijl het landelijke gemiddelde op 20% ligt. Bovenal zijn deze wijken echter groen en dat maakt ze aantrekkelijk voor jonge gezinnen. We eindigden bij het Voedselbos, een initiatief van en door bewoners met moestuintjes voor kinderen en andere activiteiten.

IN SUBURBIA#4 BIODIVERSITEIT VOOR DE BLOEM-KOOLWIJK

DATUM: DINSDAG 20 MEI

DEELNEMERS: 83

IEWS: 1893

Tijdens deze vierde meet-up in het kader van het CASA-jaartheme In Suburbia onderzochten we aan de hand van de voorbeeldige vergroening van De Mosterdhof, hoe we de biodiversiteit in bloemkoolwijken als Elderveld en De Laar kunnen optimaliseren om zo de leefomgeving te transformeren van een vrij eenzijdige monocultuur naar een groene, gezonde habitat voor mens, dier en plant!

► Wie de gebouwde jaren '70 in optima forma wil beleven moet naar de bloemkoolwijk. Daarvan zijn er in Nederland dertien in een dozijn. Dat maakt deze 'woonwoestijn' volgens velen het summum van saai. Anderzijds is de waardering van bewoners vaak hoog, niet in de laatste plaats vanwege de groenstructuren. Wat als we die kwaliteit extra aanzetten en inzetten om de biodiversiteit een boost te geven? Het verlies daarvan is immers niet alleen een gigantisch gevaar voor het voortbestaan van veel dier- en plantsoorten, maar vormt ook voor onze eigen soort een existentiële bedreiging. Voor inspiratie keken we net over de gemeentegrens naar de Mosterdhof in het naburige Westervoort. Deze jaren '70 wijk heeft recent een groene update gekregen, waarbij de verschillende hofjes in samenwerking met de bewoners zijn getransformeerd tot thematische biotopen als Boomgaard, Bloemenzee en Vlindertuin. Landschapsarchitect Willem Brouwers (veenenbos en bosch landschapsarchitecten) kwam ontwerp, proces en uitvoering toelichten. Daarna keken we hoe dit project – winnaar van de Gelderse Prijs voor Ruimtelijke Kwaliteit 2024 – als lichtend voorbeeld kan dienen voor andere bloemkoolwijken. De focus lag hierbij op Elderveld en De Laar, waar bewoners een voedselbos willen doen ontspruiten en plannen liggen voor de bouw van een 'Hortus Spontaneous' om niet alleen de biodiversiteit, maar ook de onderlinge samenhang in de wijk te stimuleren. Daarover gingen we in gesprek met Daan van der Linden (HVHL), beeldend kunstenaar Alphons ter Avest, Wilbert de Haan (Nexit architecten) en Maaïke Wichern (oostwest).

UITREIKING WILLEM DIEHLPRIJS 2025

DATUM: DONDERDAG 12 JUNI

DEELNEMERS: 400

IEWS: 23941

► De Willem Diehlprijs, de tweejaarlijkse Arnhemse architectuurprijs voor het beste project op het gebied van restauratie, renovatie, transformatie en herbesteding, is in 2007 door CASA in het leven geroepen om een zorg-

vuldige omgang met Arnhems architectonische erfgoed te stimuleren. Voorgaande vakjurywinnaars waren onder meer het Gelders Huis (2019), Gebouw KB (2021) en KKN7 (2023). Naast de vakjuryprijs wordt bovendien een publieksprijs georganiseerd; recente winnaars hiervan waren De Boulevard (2019), Basisschool De Wijzer (2021) en de Eusebiuskerk (2023). Voor deze tiende editie konden projecten worden genomineerd die in de periode 2023-2024 zijn opgeleverd. Een deskundige vakjury, die bestond uit architect Jan Peter Wingerder (Office Winhov), architect Joep Koenders (KRAFT Architecten) en architectuurhistoricus Marinke Steenhuis (Steenhuis Meurs) heeft uit de nominaties een shortlist samengesteld. Deze vijf finalisten zijn op vrijdag 28 maart bezocht en aansluitend beoordeeld. Van 19 mei tot 12 juni kon er worden gestemd voor de publieksprijs. Als grande finale van de 22ste Nacht van de Architectuur werden op 12 juni de beide winnaars bekend gemaakt. Gebouw KB – Connectr Innovation Lab, ontworpen door Space Encounters in opdracht van Schipper Bosch voor Cleantech Park Arnhem, was de winnaar van de vakjuryprijs. Restobar Flor Fina, naar ontwerp van ATELIER SPIJKER architecten in opdracht van De Korenbeurs Vastgoed BV won met 548 van 1369 stemmen de publieksprijs.

De Willem Diehlprijs vierde dit jaar zijn tiende editie met een fraaie doorsnede van Arnhems architectuurgeschiedenis. De vijf finalisten zijn, aldus de jury, in al hun diversiteit in anciënniteit, architectuur en achtergrond, stuk voor stuk betekenisvol voor het heden en verleden van de stad. Door de recente restauratie-renovatie, transformatie en herbesteding blijft deze betekenis bewaard, maar – in het licht van de opgaven waar Nederland voor staat – rijst de vraag: wat is de toekomstwaarde van een gebouw? Met andere woorden: wat voeg je eraan toe om het toekomstbestendig te maken? Daarin onderscheidt Gebouw KB – Connectr Innovation Lab zich volgens de jury van de overige finalisten. Door middel van simpele, no-nonsense ingrepen, die aansluiten op het idioom van de oude fabriekshal, is deze getransformeerd tot een multifunctioneel verzamelgebouw. De programmering is hier echt bijzonder geslaagd; het is stedenbouw binnen een gebouw met een impact die het gebouw overstijgt. De eerste fase van Gebouw KB won in 2021 al de Willem Diehlprijs. De vakjury had toen naast alle lof ook een punt van kritiek: kansen om het gebouw meer naar buiten te richten, waren onbenut gelaten. Dat is nú bij deze fase juist de crux! Gebouw KB – Connectr Innovation Lab vormt een begin, een belofte voor de toekomst in termen van placemaking, programma, interventie, gebruik en buitenruimte. Daarin schuilt de meerwaarde voor de stad.

STADSTHEATER ARNHEM | DE GENERALE

DATUM: DONDERDAG 19 JUNI

DEELNEMERS: 100

► Arnhem investeert in zijn culturele vastgoed: na Rozet, Musis, Focus en Museum is nu het Stadstheater aan de beurt! Het huidige gebouw, bij de oplevering in 1938 de modernste schouwburg van Nederland, verkeerde na ruim acht decennia in slechte staat. Bovendien voldeed het niet meer aan de wensen van bezoekers en gebruikers. Vandaar dat werd besloten tot een gedeeltelijke sloop en nieuwbouw mét behoud van de monumentale kwaliteiten. Begin 2022 werd door de gemeente een prijsvraag uitgeschreven, eind dat jaar presenteerden vijf teams hun ontwerpvisie. Op 22 december werd bekend dat Braaksma & Roos en Civic Architects met ARUP hun voorstel 'oase tussen stad en singel' verder mochten uitwerken. Inmiddels zijn de voorbereidende (sloop)werkzaamheden in volle gang. Hoogste tijd dus voor een update! Op donderdagavond 19 juni presenteerde CASA, in samenwerking met de gemeente Arnhem, de definitieve plannen voor het vernieuwde Stadstheater. Projectleider Guus de Rijk (gemeente Arnhem) ging in op de stand van zaken ten aanzien van aanloop, proces en uitvoering. Directeur Hans Verbugt (Muis & Stadstheater Arnhem) blikte vervolgens vooruit op het functioneren van de toekomstige 'theatermachine' en stedenbouwkundige Astrid Kepers (gemeente Arnhem) op de verbinding van de vernieuwbouw met het stedelijk weefsel en de Stads-oase. De hoofdrol was voor projectarchitect Christina Kaiser van Braaksma & Roos Architectenbureau; zij toonde de definitieve ontwerpplannen.

WIJKFIETSTOCHT RIJKERSWOERD

DATUM: VRIJDAG 12 SEPTEMBER

DEELNEMERS: 23

► Voorafgaand aan de meet-up 'Renaissance van Rijkerswoerd' organiseerde CASA op vrijdagmiddag 12 september een fietstocht door Rijkerswoerd langs verschillende bijzondere woonvormen en initiatieven. We verzamelden in het Sportcentrum Rijkerswoerd, waar we werden ontvangen door Dick van Kleef. Vandaar vertrokken we naar de Ank van der Moerdreef voor een bezoek aan Polderdrift, de ecowijk uit de jaren negentig die zijn tijd ver vooruit was. Een drietal bewoners en Frank Donders, die toentertijd bij de oprichting betrokken was, vertelden over dit buitengewone buurtje waar groen en gemeenschapszin hand in hand gaan. Vervolgens gingen we via droomhuis Het Schip, Stadslandbouw Mooieweg en Gaardenhage naar het collectief woonproject Arneco aan de Huissensedijk. Hier nam Sanne Raes, bewoner en consulent (e)cohousing, ons mee in de totstandkoming van deze waardige opvolger van Polderdrift.

OPENING OPEN MONUMENTENDAG ARNHEM

DATUM: VRIJDAG 12 SEPTEMBER

DEELNEMERS: 103

► Traditiegetrouw traptten we het najaar af met de Opening van Arnheems Open Monumentendag! Het landelijke thema 'Architectural Heritage' hebben we vertaald naar de waarde van de alledaagse architectuur uit de naoorlogse periode. Architectuur waar nog (te) weinig waardering voor is. Er is echter een kentering zichtbaar; in 'ons' Openluchtmuseum is recent een rijtje doorzonwoningen opgeleverd, die oorspronkelijk als 'bouwpakkethuis' zijn ontwikkeld door de firma Guelen uit Wijchen. Nazaat Pierre Guelen kwam vertellen hoe deze PÉGÉ-woning in de jaren vijftig een revolutie in de Nederlandse woningbouw teweegbracht. Aansluitend zette Ruben Ferwerda (Urban) de Nieuwe Weerdjes in de spotlights als schoolvoorbeeld van Experimentele Woningbouw. Vandaar keken we met wethouder Bob Roelofs door naar andere potentiële Post65-monumenten. Tot slot opende Amito Haarhuis, de nieuwe directeur van het Nederlands Openluchtmuseum, Arnheems Open Monumentendag en speelden we ook traditiegetrouw een CASA-Quiz!

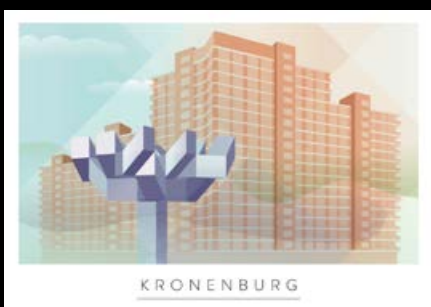

CASA-DAGEXCURSIE VAKSCHOOL NIMETO EN KERCKEBOSCH ZEIST

DATUM: VRIJDAG 19 SEPTEMBER

DEELNEMERS: 20

► Op 19 september vond de jaarlijkse dagexcursie plaats naar Vakschool Nimeto in Utrecht en de wijk Kerckebosch in Zeist. Deze naoorlogse flatwijk heeft in de afgelopen vijftien jaar een extreme make-over gekregen; tien van de elf flats uit de zestiger jaren hebben plaats gemaakt voor een volledig nieuwe diverse wijk, waar het thema 'wonen in de natuur' leidend is. Inmiddels is Kerckebosch een van de meest gewilde woonwijken in de regio Utrecht. Jakob Grambow (Wurck) nam ons na een introductie mee op een lange wandeling door deze buitengewoon natuurlijke woonwijk. Voorafgaand daaraan brachten we een bezoek aan Nimeto in Utrecht. Deze MBO-vakschool voor 'ruimtemakers' is onlangs onder begeleiding van Mevrouw Meijer verbouwd en verduurzaamd naar ontwerp van Maarten van Kesteren. Hij heeft van het complex, dat bestond uit vijf bouwdelen uit 1967-2016, een geheel gemaakt. Het resultaat, dat in 2023 werd opgeleverd, heeft inmiddels talloze architectuurprijzen gewonnen en is letterlijk en figuurlijk een schoolvoorbeeld van de transformatie van relatief recente bouw, naoorlogse scholen in het bijzonder.

IN SUBURBIA#5 RENAISSANCE VAN RIJKERSWOERD

DATUM: DINSDAG 23 SEPTEMBER

DEELNEMERS: 69

VIEWS: 2901

Op 23 september organiseerde CASA, in het kader van het jaarthema In Suburbia, een meet-up over de kansen voor een nieuwe bouw- en wooncultuur in Zuid. Architect Diederik de Koning (la-di-da) hield een pleidooi voor bewust en betaalbaar bouwen, daarna keken we naar mogelijkheden en bestaande initiatieven in Rijkerswoerd. Voorafgaand aan het programma nam Marco de Wilde afscheid als voorzitter en stelde Meike Verhagen zichzelf voor.

► Een eigen huis, een plek onder de zon... De hit van René Froger uit '88 markeert de omslag die in de 'individualistische' jaren Tachtig plaatsvond van het gemeenschappelijke woonerf en de collectieve wijkgedachte naar de koopwoning met eigen oprit en dito tuin. De wijk Rijkerswoerd, die tussen 1987 en 2000 tot stand kwam, is karakteristiek voor deze tendens. Zo bezien belichaamt deze woonwijk het ideaal van de suburb pur sang. Een eigen huis is tegenwoordig echter voor veel (met name jonge) mensen een onhaalbaar ideaal. Het wordt de hoogste tijd voor een nieuwe omslag! Duurzaam en betaalbaar, collectief én contextbewust. Hoofdspreker was Diederik de Koning van la-di-da design & architecture, die met het concept Eco-Brutalisme ook een nieuwe bouwcultuur en anti-esthetiek introduceerden. Zo wisten zij met hun Dijkhuis in Strijensas – waarmee ze de Abe Bonnemapijs 2022 wonnen – binnen no time en met minimale middelen een houten woning te realiseren. Hij pleitte voor een nieuwe renaissance in de bouwkunst, waarin economie en ecologie hand in hand gaan. Na zijn presentatie keken we met architect Arjenne van Berkum (FARO), beeldend kunstenaar Wim Korvinus en (e)cohousing adviseur Sanne Raes naar de mogelijkheden voor alternatieve bouw- en creatieve woonvormen in Arnhem Zuid. De woorden die scheidend voorzitter Marco de Wilde sprak sloten hierop aan "Architectuur en stedenbouw weerspiegelen niet alleen de fysieke, maar vooral de ideologische constructie van de samenleving. Als we mooi en liefdevol durven te bouwen, bouwen we dus een liefdevolle samenleving".

WIJKWANDELING KRONENBURG

DATUM: VRIJDAG 17 OKTOBER

DEELNEMERS: 17

► Voorafgaand aan de meet-up Verbinden en Vergroenen vond op vrijdagmiddag 17 oktober de laatste wijkwandeling in het kader van In Suburbia plaats. Onder leiding van Peter Koelewijn en Chris Zeevenhoven bezochten we Kronenburg.

Startpunt was het Winkelcentrum dat het hart vormt van de wijk en vanwege zijn regiofunctie druk bezocht wordt, mede door het gratis parkeren. De huidige make-over maakt het winkelcentrum weliswaar een stuk vriendelijker, maar vormt geen oplossing voor de (parkeer)druk op de wijk. De problematiek van verkeer en parkeren was goed te zien. Het is bovendien de bedoeling om 1100 woningen in de wijk erbij te bouwen. In dat kader worden nu al kantoren verbouwd tot (te) compacte starterswoningen. Uitdagingen genoeg dus, maar er waren ook positieve ontwikkelingen te zien als de vergroening van het Croydonplein en als kers op de taart het nieuwe busstation naar ontwerp van Ruud-Jan Kokke.

IN SUBURBIA#6: VERBINDEN EN VERGROENEN

DATUM: DINSDAG 28 OKTOBER

DEELNEMERS: 67

VIEWS: 2439

Op dinsdag 28 oktober organiseerde CASA, in het kader van het jaarthema In Suburbia, een meet-up waarin we met ontwerpers, bewoners en betrokkenen keken naar de kansen om van Winkelcentrum Kronenburg en de omringende wijk alsnog het stadscentrum van Arnhem Zuid te maken. Als spiegel presenteerde landschapsarchitect Marjo de Kraker (gemeente Utrecht) de succesvolle transformatie van Hoog Catherijne.

► Back to the future! In 1968 werd begonnen met Kronenburg, dat het kloppend stadscentrum van Arnhem Zuid diende te worden. Als je de eerste tekeningen ziet, waan je je nog steeds in de toekomst. De ambitie lag hoog, zo blijkt uit de utopische schetsontwerpen van de Finse architect Aarne Ervi. Deze plannen waren echter gebaseerd op een enorme bevolkingsgroei. Toen die uitbleef, zakte ook de ambitie weg; het resultaat is een winkelcentrum te midden van een 'wijk met volop kansen'. Tijdens deze meet-up keken we hoe we die alsnog kunnen verzilveren. Als spiegel hield Marjo de Kraker een inleiding over de succesvolle transformatie van Hoog Catherijne, waar zij als landschapsarchitect bij de gemeente Utrecht van het begin tot het einde bij betrokken is geweest. Na haar presentatie keken we met onder meer Ursula van Wandelen (gemeente Arnhem), bewoner Jeroen Reussing (Grrroen in Kronenburg), Wilbert de Haan (Nexit Architecten), architect Peter Koelewijn en Ruud-Jan Kokke, de ontwerper van het nieuwe spraakmakende busstation, naar de huidige transformatie en de kansen voor Kronenburg. Met de renovatie van het winkelcentrum en de 1100 woningen die hier gerealiseerd moeten worden zijn we er nog niet. De verbinding met de omliggende wijken kan veel beter, in het bijzonder die met Elden en (Gelredome). Met het doortrekken van de A15 kan de A325 die Zuid nu opdeelt worden ingedikt tot stadstraat en over-

steekbaar gemaakt. Meer cultuur in de wijk zelf is ook een must: hopelijk ontpopt De Jacobiberg die er recent is geland zich tot een muziekcentrum à la TivoliVredenburg bij Hoog Catherijne!

CASA-MIDDAGEXCURSIE NIJMEGEN NOORD: HOF VAN HOLLAND/HART VAN DE WAALSPRONG

DATUM: VRIJDAG 7 NOVEMBER

DEELNEMERS: 25

► Op vrijdag 7 november vond de tweede middagexcursie plaats. In het verlengde van het CASA-jaartheme In Suburbia, waarin we ons richten op de naoorlogse wijken in Arnhem Zuid, keken we over de gemeentegrens heen en gingen we op bezoek bij onze zuiderburen. Daar wordt nu al jaren hard gebouwd aan Nijmegen Noord en is recent, met het Hart van de Waalsprong, een nieuw stadscentrum opgeleverd, dat jubelend is ontvangen. Dit mag – mede dankzij de puike architectuur van onder meer MONADNOCK en Korth Tielens – de eyecatcher vormen, er is nog veel meer te zien. Stedenbouwkundigen Paul Goedknecht en Kees Zoon, van het begin af aan betrokken bij de ontwikkeling van dit stadsdeel, namen ons mee langs bijzondere, meer en minder geslaagde projecten, die een inspirerende spiegel kunnen vormen voor Arnhem, Rijnpark in het bijzonder. Gluren bij de burens dus tot lering en vermaak!

NAAR EEN NIEUWE HABITAT

DATUM: DONDERDAG 13 NOVEMBER

DEELNEMERS: 107

► Geologie, ecologie en economie! Op donderdag 13 november presenteerde CASA, in het kader van het landelijk Actieprogramma Ruimtelijk Ontwerp, een drietal ontwerp(end)-onderzoeken over de vraag hoe natuur, landbouw en wonen elkaar kunnen versterken. Een inspirerende avond over geologie, ecologie en economie, waarin het belang van Ontwerpend Onderzoek onder grote publieke belangstelling het podium kreeg!

Oost-Nederland roept bij velen een relaxed, romantisch beeld op met groen als gemene deler. Maar dat groen staat onder druk. Natuur en landbouw zijn van elkaar afhankelijk en tegelijkertijd elkaars concurrent. Zij krijgen op hun beurt weer concurrentie van de woningbouwopgave. Zeker nu er vanwege klimaatverandering – of beter klimaatcrisis – steeds nadrukkelijker wordt gekeken naar het oosten met zijn hoger gelegen gronden. Op de kaart van Nederland in het jaar 2120, die onderzoekers van de WUR in 2020 als wervend natuurlijk toekomstbeeld publiceerden, staan hier de New Towns al ingetekend.

In het kader van ARO Oost, waarin recent ontwerpend onderzoek centraal staat, richtte CASA zich op de vraag hoe natuur, landbouw en wonen elkaar juist kunnen versterken. Dat deden we aan de hand van een drietal inspirerende, recente onderzoeken. Als basis verkondigde Peter Hermens (Werkend Landschap) het Aardkundig Fundamentalisme, waarin onze omgang met het landschap fundamenteel wordt bevraagd. De Achterhoek vormt hierbij de casus. Vervolgens toonde Zeger Dalenberg (Studio Audal) hoe landbouw en biodiversiteit met elkaar kunnen worden verweven in het tussen Arnhem en Nijmegen gelegen Park Lingezege. Tot slot presenteerde Tom Meijer (De Natuurverdubbelers) aan de hand van de Handreiking Nieuwe Natuur en Klein Wonen de kansen voor meer wonen én groen. Daarna gingen we met de sprekers, stakeholders en het publiek in gesprek. Het was een inspirerende avond over geologie, ecologie en economie en de waarde van Ontwerpend Onderzoek.

Dit programma was onderdeel van het Actieprogramma Ruimtelijk Ontwerp, een samenwerkingsverband van de Rijksoverheid, Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Stichting CoLA en Platform Ontwerp NL, waarin ruimtelijk ontwerp lokaal in gesprek wordt gebracht. De architectuurcentra in Gelderland en Overijssel – Bouwhuis (Apeldoorn), CASA (Arnhem), Rondeel (Deventer), Architectuurcentrum Twente (Enschede), ACN (Nijmegen) en ZAP (Zwolle) organiseerden in dat kader een programma reeks uitgaande van de groene kernkwaliteit van de regio Oost met ‘water en bodem sturend’ als onderlegger en de woningopgave als uitdaging van nu en de nabije toekomst. Hoe kunnen we deze uitdaging een plek geven en tegelijk de groene kernkwaliteit van de regio borgen?

IN SUBURBIA#7 GEEN DROMEN MAAR DADEN

DATUM: DINSDAG 9 DECEMBER

DEELNEMERS: 85

VIEWS: 2505

Op dinsdag 9 december vond de laatste meet-up in het kader van het CASA jaartheme In Suburbia plaats. Daarin keken we met betrokkenen vooruit aan de hand van concrete projecten die binnenkort werkelijkheid zullen worden: de inbreiding rondom de Nijmeegseweg, het Laarkwartier bij Station Zuid, de transformatie van Wijkcentrum De Hobbit in Malburgen-Oost, Het Ontwikkelperspectief Malburgen 2040 en Stadsblokken-Meinerswijk!

► In 1983 omschreef de Arnhemse stedenbouwkundige D.C. Scheffer Arnhem Zuid als een “krachtige adolescent, die op de drempel van volwassenheid staat”, een stadsdeel, “dat na voltooiing het ‘oude’ Arnhem in omvang en belangrijkheid zal evenaren”. Inmiddels is Zuid fors gegroeid en ook niet meer de jongste, maar staat daarmee allermindst stijl! Op dinsdag 9 december sloten we dit jaar(thema) daar-

om af met een vooruitblik op de toekomst. Tijdens deze avond passeerden alle actuele projecten die daar op stapel staan de revue. Ralph Hottenträger (OD205) presenteerde de plannen voor de inbreiding rondom de Nijmeegseweg met een focus op het bijbehorende participatieproces. Hoe krijg je mensen mee in verandering was de rode draad tijdens de avond. In het ontwikkelperspectief Malburgen 2040, dat door Frank Evers (Volkshuisvesting Arnhem), Lieke Robben (Uhrhan) en Annelie Boere werd toegelicht, speelt de betrokkenheid van bewoners een belangrijke rol. Zo ook in de renovatie van Wijkcentrum De Hobbit bleek uit de presentatie van Johan Blokland op Zoom Architecten). Hij presenteerde aansluitend het ontwerp voor De Periscoop bij Station Arnhem Zuid en Nanja Oliemans (gemeente Arnhem) de plannen voor het nieuwe Laarkwartier dat daarnaast verrijst. Arnold Sprakel (KWP) toonde tot slot de laatste stand van zaken op Stadsblokken-Meinerswijk met als primeur een toekomstbeeld van de bebouwing rond de ASM-haven van gerenommeerde architectenbureaus als Diederendirrix, Paul de Ruiters en het Deense Cobe. Stadsblokken vormt straks dé stepping stone tussen Arnhem Noord én Zuid.

CASA X ARTEZ ACADEMIE VAN BOUWKUNST: VRIJMIBOUWKUNST

► Onder het motto VrijMiBouwkunst hebben de ArtEZ Academie van Bouwkunst Arnhem en CASA in 2024 de handen ineengeslagen en een nieuwe programmalijn ingezet. Op deze vrijdagmiddagen ontmoeten studenten en andere geïnteresseerde professionals een inspirerende spreker uit de architectuurpraktijk. Een ervaren architect met indrukwekkende carrière of een jonge vernieuwer in het vakgebied. Centraal staat de vraag: hoe je je als architect op basis van je persoonlijke overtuiging positioneert in het vak. Het programma bestaat telkens uit een inleiding door de inspirator, een gesprek met de zaal en uiteraard een borrel, het is per slot vrijdagmiddag. Op vrijdagmiddag 22 november 2024 vond een geslaagde try-out plaats met Floris Schiferli van Superuse Studios. In 2025 gaven we een vervolg hieraan met Marieke van 't Hoff (Introdans, voorheen Next Architects en Benthem Crouwel) Pi de Bruijn (De Architecten Cie) en tot slot Bert Dirrix (voorheen diederendirrix). VrijMiBouwkunst is toegankelijk voor studenten van de ruimtelijk ontwerpopleidingen, alumni van ArtEZ Academie van Bouwkunst en voor leden van de CASA-sociëteit.

LEREN IN DE METRO(O)POLDER: CASA X SGA

► CASA organiseerde eind 2025 drie workshopmiddagen voor leerjaar 2 van het Stedelijk Gym Arnhem in het kader van het landelijke educatieve project LidM. CASA richtte zich hierbij specifiek op de wijk Het Arnhemse Broek, onderdeel van het Nationaal Programma Arnhem Oost. Denise Filippo, die als strateeg bij dit programma is betrokken, stuurde als opdrachtgever de leerlingen op onderzoek uit. Centraal stond hierbij de vraag: hoe kun je er middels het ontwerp van de openbare ruimte voor zorgen dat mensen en jongeren weer trots zijn op hun wijk? Het project was verdeeld over drie middagen waarin de leerlingen, onder begeleiding van twee landschapsarchitecten, de stappen van een professioneel ontwerpproces doorliepen. De eerste middag stond in het teken van de opdracht en analyse: leerlingen gingen de wijk in en maakten een analyse aan de hand van de vier thema's toegankelijkheid, veiligheid, ontmoeting en groen. De middag werd afgesloten met een presentatie van de eerste bevindingen.

Tijdens de tweede middag stonden concept en ontwerp centraal. Leerlingen vertaalden hun analyse naar een 'mental map', zochten inspiratiebronnen en maakten schetsen op schaal (doorsnedes). De derde middag werkten de leerlingen hun ideeën uit in een fysieke maquette op schaal en stelden een PDF-portfolio samen met 'best practices' van elders. Het project eindigde met een presentatie van de plannen aan de opdrachtgever en elkaar, waarbij leerlingen ook uitlegden welke keuzes ze gemaakt hadden. De resultaten toonden een grote breedte aan creativiteit, van kleinschalige objecten zoals unieke speeltoestellen tot grootschalige herinrichtingen van speeltuinen en buurthuizen. Voor zowel de school als CASA was het een geslaagd project. CASA is dan ook voornemens in de toekomst vaker dit soort workshops te organiseren.

OVER CASA

PROFIEL & VISIE

Arnhem is een prachtige stad met een buitengewone mix van 'rood', 'groen' en 'blauw'. Maar een stad is nooit af. Dat biedt ruimte voor nieuwe ontwikkelingen en verbeteringen. CASA, Centrum voor Architectuur en Stedenbouw Arnhem, gelooft in ruimtelijk ontwerp als tool om de stad toekomst-klaar te maken. Daarom organiseren wij op geheel eigen wijze een publiek programma over architectuur, stedenbouw en landschap. Dat doen we voor iedereen die positief wil bijdragen aan de ontwikkeling van onze stad en zijn omgeving.

CASA is eind 2003 ontstaan vanuit het lokale architectuurcafé en sindsdien uitgegroeid tot hét platform voor Arnhems stedelijke en landschappelijke ontwikkeling. Een opbouwend-kritische houding en *design thinking* op het gebied van architectuur, stedenbouw, openbare ruimte en landschapsarchitectuur vormen hierbij het uitgangspunt. CASA is onder het motto *'Think Global, Act Local'* aanjager van urgente thema's, die worden vertaald in een publiek programma dat primair gericht is op Arnhem en zijn omgeving. Deze regionale focus is zonder meer onze kracht; uiteenlopende doel- en bloedgroepen van ontwerpers en ontwikkelaars, bestuurders en bewoners ontmoeten elkaar hier. Verbinding op inhoud is onze grondtoon. Daarmee hebben we een unieke positie verworven; het publieke gesprek over de ruimtelijke ontwikkeling van de stad wordt bij ons gevoerd. Zodoende zijn we al jaren van invloed op het denken over de stad en het ruimtelijk beleid van Arnhem en omgeving. De thema's die door ons worden geagendeerd zijn echter ook van betekenis voor andere steden en architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur in het algemeen.

ORGANISATIE

CASA bestaat uit een compact projectbureau dat verantwoordelijk is voor de organisatie van het programma. De inhoudelijke koers wordt vormgegeven door de programmaraad, die bestaat uit een tiental ruimtelijk ontwerpers en verwante professionals. Daarnaast bestaan we uit een stichtingsbestuur en een Raad van Advies met daarin vertegenwoordigers van de hoofdsponsors, de lokaal actieve woningbouwcorporaties, onderwijs- en culturele instellingen.

CASA wordt financieel ondersteund door de Gemeente Arnhem en veel partijen en ontwerpers die in de regio Arnhem actief zijn op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling. Zij zijn automatisch lid van het professionele netwerk, de CASA-sociëteit, een mix van mensen uit de creatieve industrie, de regionale bouwkolom, onderwijs, cultuur, ambtenarij en politiek. We hebben de ambitie om dit netwerk nog verder uit te breiden.

GOOD GOVERNANCE

CASA onderschrijft de Fair Practice Code en sluit met betrekking tot salariëring aan bij de CAO-kunsteducatie. Het bestuur en de Raad van Advies is onbezoldigd net als de leden van de programmaraad. Wel zijn zij allen automatisch lid van de CASA-sociëteit. Daarnaast werken we met een vast team van ZZP'ers, die een eerlijke vergoeding ontvangen voor hun bijdrage. Het barpersoneel en de boekhouder werken via payroll, met arbeidsvoorwaarden volgens de ABU cao. Ook zij worden gezien en behandeld als waardevolle teamleden die CASA mede tot een gezonde en succesvolle organisatie maken. Er valt echter nog een wereld te winnen: we zijn ons ervan bewust dat de architectuurwereld geen afspiegeling van de samenleving is. Daarom streven we binnen de eigen organisatie en de programmering naar een goede balans op het gebied van inclusie en diversiteit. Iedereen is welkom, de inhoud staat centraal. We hebben de missie zoveel mogelijk mensen te bereiken zodat we samen het verschil kunnen maken.

PUBLIEKSVISIE

CASA bereikt al jaren een breed en divers publiek, dat afhankelijk van het onderwerp varieert. De kern bestaat uit professionele doelgroepen en betrokken bewoners. Deze trouwe achterban koesteren we, maar we hebben de ambitie om ons publiek en publieksbereik verder te vergroten. Speerpunten hierbij zijn diversiteit en publieksverjonging. We richten ons met name op jonge ruimtelijk ontwerpers en studenten van regionale architectuur- en de ontwerpopleidingen van ArtEZ Arnhem (Academie voor Bouwkunst en Art & Design), Bouwkunde HAN (Hogeschool Arnhem Nijmegen), Van Hall Larenstein in Velp en de Universiteit Wageningen.

